

21. APR. 2009 13:40

BEVILLINGSSEKSJON 22069424
BEVILLINGSSEKSJON

NO. 4377 P. 1/13

MOTTATT

KOPI

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

13
A/B 008
09/00708 004

Deres referanse

Vår referanse

Dato

200902944-1

16.04.2009

Høringssvar til Utlendingsforskriftens kapittel 6 – oppholdstillatelse i forbindelse med arbeid og studier.

Vi viser til oversendelse av ovennevnte forslag av 30.01.2009. Vi har følgende bemerkninger:

1. Vilkår for oppholdstillatelse, eventuelt rett til tillatelse

Oslo politidistrikt ser det som fornuftig at rettighetsbestemmelser danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, mens «kan-bestemmelser» ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Oslo politidistrikt mener at bestemmelsene om oppholdstillatelse som faglært og spesialist bør utformes som rettighetsbestemmelser. Når det derimot gjelder selvstendig næringsdrivende, er vi uenige med departementet om at dette er en rettighet en utlending skal ha dersom han/hun fyller vilkårene. Politidistriktet mottar stadig søknader der det er tvilsomt om vilkårene i realiteten er oppfylt, og vi ønsker derfor ikke at dette skal være en rettighet selv om vilkårene formelt er oppfylt.

For alle andre bestemmelser i forslaget har Oslo politidistrikt ingen kommentarer til at det er utformet «kan-bestemmelse».

2. Utforming av oppholdstillatelsen – varighet og innhold

Oslo politidistrikt

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til valg av ordlyden «det kan gis oppholdstillatelse for til sammen x år» benyttes hvor tillatelsen er tidsbegrenset og det ikke skal kunne gis en tillatelse for en ny periode. Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til valg av ordlyden «det kan gis oppholdstillatelse for inntil x måneder/år» benyttes hvor tillatelsen kan gis på nytt etter en viss tid ute av Norge (karantænetid). Vi anser det som fornuftig å skille klart i disse tilfellene og mener at bruken av «til sammen» og «inntil» gjør dette på en tilstrekkelig klar måte.

Departementer har i hver enkelt bestemmelse presisert om en tillatelse etter bestemmelsen danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse eller ikke. Det følger av ny utlendingslov § 60 tredje ledd at dersom intet annet er sagt i lov eller forskrift, så danner oppholdstillatelsen grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Oslo politidistrikt ser at det kan være hensiktsmessig for den enkelte bruker. Man kan også til en viss grad si at dersom det kun fremkommer at en tillatelse ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, vil det medføre en antitetisk tolkning av de øvrige bestemmelsene. Til tross for disse tungtveiende hensynene, mener Oslo politidistrikt at det kan synes noe tungvint å ta med i hver enkelt bestemmelse om hvorvidt tillatelsen danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse eller ikke. Å innta et ledd i forhold til om tillatelsen danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse gjør derimot forskriften mer omfattende. Det bør være slik at forskriften utdypet loven og ikke gjentar den. Dersom man ser regelverket som helhet, burde også om tillatelsen gir adgang til å arbeide tilføyes i den enkelte bestemmelse i forskriften.

3. Utforming av tillatelsen – særskilt om formålet med tillatelsen

Vi har ingen kommentarer til at tillatelsen som spesialist knyttes opp til arbeid for en bestemt arbeidsgiver. Vi har ingen kommentarer til at tillatelse som ufaglært knyttes opp til bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver eller at tillatelse som tjenesteyter knyttes opp til det eller de oppdragene som følger av kontrakten. Vi har ingen kommentarer til at tillatelse som selvstendig næringsdrivende knyttes opp til den bestemte virksomheten.

4. 2008-lovens § 23 Oppholdstillatelse for arbeidstakere som skal arbeide for en arbeidsgiver i riket

4.1 § 6-1 Faglærte mv.

Oslo politidistrikt mener at flere av dagens forskriftsbestemmelser med fordel kan falle inn under samme ordlyd slik departementet i § 6-1 i forslaget legger opp til.

Oslo politidistrikt mener at bestemmelsene i gjeldende forskrift §§ 3 annet ledd bokstav a (spesialistbestemmelsen), 3 annet ledd bokstav d (professor), 4a første ledd bokstav a (forsker, stipendiat mv), 4a første ledd bokstav c (nødvendig medarbeider for gjennomføring av kontrakt dersom arbeidsgiveren er norsk) og 4a første ledd bokstav d (ansatt i multinasjonalt selskap som faglært og som mottar lønn fra Norge) med fordel kan samles opp i bestemmelsen departementet har foreslått. Vi har heller ingen kommentarer til at disse gruppene nå faller inn under en rettighetsbestemmelse.

Oslo politidistrikt mener derimot at idrettsutøvere og trenere, etter gjeldende forskrift § 3 annet ledd bokstav c, ikke bør falle inn under bestemmelsen slik departementet foreslår. Det fremstår som uklart hva departementet ser for seg i forhold til utlendingsmyndighetens mulighet til å skille mellom idrettsutøvere som skal falle inn under § 6-1 i forslaget og hvilke idrettsutøvere som skal falle inn under § 6-22 i forslaget. Slik vi forstår forslaget skal

det altså legges til det enkelte idrettslag å vurdere utøverens kompetanse og rolle. Skal det være opp til idrettslaget å bestemme at B-laget er tilstrekkelig i forhold til faglærtbestemmelsen? Hva med beslutningen å sette personen på benken en hel sesong? Hva om han ikke tas ut på laget i det hele tatt? At beslutningen i større grad skal legges til det enkelte idrettslag, gjør det hele svært uklart i forhold til hvordan myndighetene skal vurdere idrett på høyere nivå, som bestemmelsen er ment å treffe. Oslo politidistrikt mener at å være idrettsutøver på høyt nivå medfører en rett til permanent tillatelse på sikt. Vi har ingen kommentarer til at det ikke lenger er et vilkår at uttalelse innhentes fra den Olympiske komité og Norges Idrettsforbund.

Begrepet «minst er fagutdannet» skal etter forstås tilsvarende arbeidstakere som har yrkesfagutdanning med oppnådd fagbrev på videregående skoles nivå, utdanning fra fagskole eller høyere utdanning. Oslo politidistrikt mener at det ikke er nødvendig med den lengre presiseringen som fremkommer av høringsbrevet. Det er ikke meningen å utvide kretsen av personer som skal få tillatelse på bakgrunn av fagutdanning i forhold til gjeldende forskrift. Vi mener at det derfor er tilstrekkelig at begrepsforståelsen fremkommer av forarbeider.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at det oppstilles et vilkår om godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet for yrker som er regulerte.

Oslo politidistrikt er i utgangspunktet enig i ordlydsendringen. Vi mener at begrepet «relevant for stillingen» i svært liten grad bidrar til å forhindre at overkvalifisert arbeidskraft tas i bruk i andre stillinger. Det er mange typer utdannelse som vil ha relevans for ulike stillinger. Det betyr ikke at stillingen som sådan krever kompetansen utlendingen har. Oslo politidistrikt antar at man her vil gi arbeidsgiver en mulighet til å kreve høy fagkompetanse også til stillinger hvor dette i utgangspunktet ikke burde være påkrevd. Oslo politidistrikt mener at kompetansen må være avgjørende og påkrevd for at man i utgangspunktet kan få en type stilling. Vi stiller spørsmål ved om utlendingsmyndighetene kan stille noen minstekrav for de ulike typer stillinger. Er det slik at også dette skal legges til arbeidsgiver å vurdere?

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til hvordan kvoten blir fastsatt eller at det nå laget rom for at det er en individuell vurdering dersom kvoten fylles.

Gjeldende bestemmelse knytter et vilkår til kontrakten at den gjelder for minst 1 år. Dagens praksis er derimot at det gis tillatelse med varighet tilsvarende kontraktens lengde, til tross for at varigheten er under 1 år. Hovedregelen etter norsk rett er at en ansettelse skal være fast. For enkelte yrkesgrupper har det vist seg å være vanskelig å få kontrakter med varighet på 1 år, og da hensynet til behovet for faglært arbeidskraft har veid tyngre, har disse fått innvilget tillatelse. Oslo politidistrikt mener at dersom vilkåret fjernes, åpnes det for at hver arbeidstaker må levere stadig nye søknader. Dette innebærer merarbeid for utlendingsmyndighetene. Erfaringer fra EØS-området har vist seg at der det ikke kreves Dette er ikke heldig. På den annen side er kontraktene som leveres inn sannsynligvis mer troverdige i forhold til varighet enn dersom et slikt vilkår stilles.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at tillatelsen kan fornyes uten begrensninger i forhold til varighet.

Tillatelsen bør etter vår mening knyttes opp mot kvalifikasjonskravet og ikke til en bestemt type arbeid. Grunnen til dette er at de ulike titlene som brukes i ulike bransjer ikke er enslydende. Ut fra et kontrollhensyn er det nærmest umulig å avgjøre om en person jobber innen samme type arbeid ut fra tittelen som benyttes.

Vi antar at ordlyden «særlige hensyn tilsier det» er ment å fange opp for eksempel det som er blitt betegnet som nasjonalitetskokker og at det derfor kan stilles et skjerpet kompetansekrav. Vi har ingen kommentarer til ordlyden i annet ledd, da vi antar at denne vil fange opp mesteparten av forhold som kan tyde på misbruk.

Tillatelse med slikt skjerpet kompetansekrav knyttes opp mot et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver. Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til dette.

Oslo politidistrikt er enig med departementet i at tillatelsen bør danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Vi mener at dette ikke trenger å fremkomme av bestemmelsen.

4.2 § 6-2 Spesialister

Bestemmelsen er ment å fange opp personer som «har spesielle kvalifikasjoner for utvikling av norsk næringsliv», gjeldende utlendingsforskrift § 4 (1) c.

Oslo politidistrikt anser betydningsskillet mellom begrepene «faglært» og «spesialist» som noe merkelig. Begrepet «faglært» kan i dagligspråket karakteriseres som en spesialist. Det fremstår som noe kunstig å benytte begrepet spesialist for den gruppen utlendinger som skal falle inn under § 6-2 i ny utlendingsforskrift. Er man en spesialist fordi man får lønn tilsvarende NOK 500 000,-? Oslo politidistrikt mener at det her ville vært bedre å benytte seg av overskriften «Oppholdstillatelse for ufaglært på bakgrunn av lønnstilbud».

De aller fleste vil etter Oslo politidistrikts oppfatning fanges opp av § 6-1. Det er noe uklart når departementet mener at § 6-2 vil kunne få en anvendelse. Er det sannsynlig at et lønnstilbud på 500 000,- vil fremsettes til noen som verken anses som «faglært» eller å ha spesielle kvalifikasjoner, eller at denne kompetansen anses for ikke å være relevant for stillingen?

Vi antar at det vil være enklere å fremskaffe dokumentasjon på kvalifikasjoner som faller inn under § 6-2 enn etter § 6-1 første ledd for høytlønnede yrkesgrupper. Vi antar at selv om en person faller inn under begge hjemler, vil det være anledning for utlendingsforvaltningen å velge å gi tillatelse etter § 6-2 i disse tilfellene. Vi har ingen kommentarer til at det ikke kan gis tillatelse etter § 6-2 der det stilles skjerpet kompetansekrav i henhold til § 6-1 annet ledd.

Vi har ingen kommentarer til at ansvaret blir lagt til arbeidsgiveren for å sørge for at aktuelle autorisasjoner foreligger, § 6-2 (1) a.

Det er kun arbeidsgivere som fyller vilkårene for bruk av ordningen etter § 6-8 som kan fremlegge et arbeidstilbud. Oslo politidistrikt anser det som fornuftig å avgrense kretsen av arbeidsgivere som kan falle inn under ordningen om spesialister. Vi anser at dersom arbeidsgiveren fyller vilkårene i § 6-8, vil det avhjelpe mot fiktive arbeidstilbud og lønnstilbud. Vi har for øvrig ingen kommentarer til lønnstilbudets rammer, § 6-2 (1) c jf. § 6-10.

Bestemmelsen er sammen med § 6-1 ment å dekke de som er faglærte, de som har spesielle kvalifikasjoner og de som har lønnstilbud, men som ikke dekker kvalifikasjonskravene. Dersom utlendingen faller utenfor, vil han ikke få tillatelse etter disse bestemmelsene. Oslo politidistrikt mener at personer som faller utenfor disse kategoriene av arbeidstakere, vil kunne fanges opp av «kan-bestemmelsene» i forskriften.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til kvoteordningen.

Vi har ingen kommentarer til at tillatelsen knyttes opp til en bestemt arbeidsgiver.

Oslo politidistrikt er enig med departementet i at det her bør være en rettighetsbestemmelse. Vi mener at bestemmelsen bør danne grunnlag for permanent tillatelse, men mener at dette altså ikke trenger å fremgå av selve forskriften.

4.3 Sesongarbeidstakere mv

Gjeldende utlendingsforskrift § 5 (3) videreføres. Arbeidstaker som fyller vilkår etter § 6-1, skal ha tillatelse etter denne bestemmelsen selv om arbeidet utføres i sesong. Oslo politidistrikt anser det som noe mer tungvint å dokumentere at man faller inn under vilkårene i § 6-1 hvor den faglærte skal jobbe sesong. Vi antar at det er utlendingen selv på søknadstidspunktet som eventuelt må fremlegge slik dokumentasjon og at utlendingsforvaltningen ikke ut fra den generelle plikten til å foreta saksforberedelse etter forvaltningsloven § 17 må innhente mulig dokumentasjon.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til kvoteordningen.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at en utlending kan arbeide sesong hos flere arbeidsgivere eller at varigheten av tillatelsen er satt til 6 måneder eller til at gjentatte korte tillatelser til sammen ikke kan overstige 6 måneder i løpet av en 12-månedersperiode. Vi har ingen kommentarer til karantenebestemmelsens varighet.

Vi har ingen kommentarer til at sesongarbeid i landbruksnæringen knyttes til en bestemt type arbeid eller til at annet sesongbetont arbeid knyttes til et bestemt arbeid for en eller flere arbeidsgivere.

Det er presisert i forslaget fra departementet at det fremkommer av bestemmelsen at dersom det er flere arbeidsgivere, skal det til sammen svare til heltidsarbeid. Dette synes fornuftig, da det her er en tillatelse knyttet opp mot ulike arbeidsgivere som hver for seg har ansatt utlendingen i en deltidbrøk.

Vi er enige med departementet i at tillatelsen ikke bør danne grunnlag for permanent tillatelse. Vi er enige i departementets forslag om at dette må fremkomme av bestemmelsen.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at tillatelsens varighet og virkningstidspunkt ikke videreføres i § 6-3.

4.4 § 6-4 Ufaglarte

Bestemmelsen erstatter gjeldende forskrift § 4a annet ledd bokstav f. Bestemmelsen skal i første omgang kun skal gjelde russere i Barentsregionen. Oslo politidistrikt velger å kommentere bestemmelsen ut fra gruppen den er ment å gjelde på dette tidspunkt og har ikke tatt hensyn til at den kan utvides til å gjelde andre grupper.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til vilkåret knyttet til lønn eller til 2-årsbegrensningen. Vi har ingen kommentarer til karantenebestemmelsen.

Vi mener at det bør, som foreslått, ligge til departementet å gi nærmere retningslinjer om hvilke næringer og geografiske områder som skal kunne gis tillatelse til etter bestemmelsen.

Vi har ingen kommentarer til at tillatelsen knyttes opp mot et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver.

Vi mener at bestemmelsen ikke bør danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Vi har ingen kommentarer til at dette fremkommer direkte av bestemmelsen.

4.5 Russiske grensependlere

Departementet har oppstilt en grense for når et ansettelsesforhold anses å være deltidsarbeid tilsvarende mindre enn 80 % stilling. Heltidsstilling vil altså være en stillingsprosent på 80 % eller mer. Oslo politidistrikt anser det som noe underlig å definere 4-dagersuke som heltidsstilling, til tross for at dette er innarbeidet praksis fra utlendingsmyndighetenes side. Vi har for øvrig ingen kommentarer til at det som premiss i bestemmelsen skal dreie seg om deltidsarbeid.

Vi har ingen kommentarer til at det ikke foretas noen prøving av kompetanse for grensependlerne i Barentsregionen.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at det kreves lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende det som gjelder for innenlandske arbeidstakere.

Hvis en tillatelse kan gis til pendlere, må det kunne stilles et krav om at det rent faktisk foretas pendling. Formålet med bestemmelsen er å forenkle reise mellom Norge og Russland for personer med fast bosted i Russland, og hvor bosted i Norge heller ses på av mer praktisk art. Dersom man returnerer til en leilighet i Russland en gang i blant, er man da å anse som pendler? Oslo politidistrikt mener at det må kunne foretas en vurdering av pendlerytme for å avgjøre om en person faller inn under bestemmelsen, men at rytmen av hva som kreves for å falle inn under bestemmelsen bør fremkomme av rundskriv.

Oslo politidistrikt er kritisk til at det kan gis tillatelse selv om det konkrete tilbudet om deltidsarbeid ikke er sammenhengende. Dette gir personer i oppdragsfrie tider tilgang til det sosiale systemet i Norge. At det er et premis bak bestemmelsen at man i slike perioder vender tilbake til Russland, betyr ikke at dette rent faktisk gjøres. Etter Oslo politidistrikts oppfatning bør det her som ellers kreves at lønstilbudet tilsvarer et underholds krav.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at det ikke er noen tidsbegrensning for denne tillatelsen. Vi har ingen kommentarer til at tillatelsen ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Dette må fremkomme av bestemmelsen.

4.6 § 6-6 Sjøfolk

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at utenlandske skip med virksomhet på norsk kontinentalsokkel skal være omfattet av kravet om tillatelse.

Oslo politidistrikt mener at dersom det oppstilles et krav om oppholdstillatelse for sjøfolk, bør det som foreslått gjelde sjøfolk som sådan. Det bør altså ikke oppstilles noe krav om kompetanse. Tilsvarende mener vi at det bør være irrelevant hva slags type arbeid utlendingen utfører om bord.

Vi har ingen kommentarer til at tillatelsen skal knyttes til arbeid for en bestemt arbeidsgiver. Vi mener at tillatelsen ikke kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse, da dette følger av tillatelsen som sådan. Dette bør som foreslått fremkomme av bestemmelsen.

4.7 § 6-7 Gruppetillatelse til arbeidsgivere

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at arbeidet må sysselsette minst 6 personer eller at det må være et bestemt antall personer i gruppen.

Vi har ingen kommentarer på at det er et skille mellom faglært og ufaglært arbeidskraft i bestemmelsen. Vi har heller ingen kommentarer til kvoteordningen.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at tillatelsen som gis til en arbeidsgiver er knyttet til et bestemt arbeid og gjelder et bestemt antall personer.

Vi mener at det bør utstedes individuell oppholdstillatelse til den enkelte etter ankomst til landet.

Vi mener at det blir kunstig å utstede en tillatelse etter § 6-1 til en person som alene ikke fyller kompetansekravene etter § 6-1, og at dette begrunnes i kvotevurderingen. Det fremstår som noe uklart om en tillatelse, som i utgangspunktet ble gitt for en gruppe, kan fornyes for den enkelte. En tillatelse etter § 6-7 gis med en tidsbegrenset varighet, mens en tillatelse etter § 6-1 gis tidsavgrenset. Kan tillatelse med opprinnelse i § 6-7 fornyes tidsavgrenset slik § 6-1 legger opp til, også hvor arbeidsgiver er den samme, men hvor prosjektet går utover opprinnelig oppsulte tidsrammer?

Vi har ingen kommentarer til at den individuelle tillatelsen utstedes til et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver.

Vi har ingen kommentarer til at kun de som fyller vilkårene etter § 6-1 (faglærte) får en tillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, og at bestemmelsen for øvrig ikke danner grunnlag for permanent tillatelse. Rent praktisk bør en individuell tillatelse gitt på bakgrunn av § 6-7 tydelig fremheves enten tillatelsen danner grunnlag for permanent tillatelse eller ikke.

4.8 § 6-8 Arbeidsgiveransvar ved tidlig arbeidsstart

Oslo politidistrikt er mot at det legges opp til at arbeidsgivere skal kunne avgjøre om en utlending kan starte og jobbe. Oslo politidistrikt mener at tillatelse fra utlendingsmyndighetene skal være gitt før arbeidet tiltres. Forvaltning av bestemmelsene i utlendingslov og forskrift bør ligge til myndighetene og ikke til den enkelte arbeidsgiver. Ved kontroller vil det by på utfordringer for politiet å vurdere om en bedrift faller inn under kriteriene. Det er en klar fordel at tillatelse er gitt forut for at arbeider påbegynnes.

Hele ordningen synes dessuten helt unødvendig. Vi har forståelse for at det er viktig for rekrutteringen av nødvendig arbeidskraft at utlendingen kan tiltre arbeidet raskt, men dette er allerede løst ved opprettelsen av Servicesenteret for utenlandsk arbeidskraft (SUA). Det tar i dag fem dager fra søknad er fremmet til utlendingen kan tiltre arbeidet.

Ordnningen med tidlig arbeidsstart vil være svært vanskelig å praktisere. Dersom utlendingen har tiltrådt arbeidet, arbeidsforholdet har fungert godt i flere måneder (i påvente av saksbehandlingstid) og utlendingen har etablert seg og fått sin familie hit, vil det være umulig og håpløst og måtte forklare arbeidsgiver og utlendingen med familie at arbeidsforholdet må avsluttes og at han og familien må forlate riket igjen. Dersom det skulle vise seg at vilkårene for faglært/spesialisttillatelse likevel ikke skulle være oppfylt.

Dersom ordningen besluttes innført mener Oslo politidistrikt at det bør stilles store krav til arbeidsgivere som skal falle inn under ordningen om tidlig arbeidsstart. Vi mener at det ikke er tilstrekkelig at lov om offentlige anskaffelser oppstiller kriterier som må være oppfylt for at arbeid skal kunne påbegynnes.

Oslo politidistrikt er kritisk til at arbeidsgiveren leverer fullstendig søknad om oppholdstillatelse for den enkelte arbeidstakeren. Dette kan gjøre det svært vanskelig å forfølge straffrettslig dersom det fremlegges falsk dokumentasjon. Utlendingen selv har ikke fremlagt noe, og forsøts- og uaktsomhetsvurderingen vil være en stor utfordring.

Oslo politidistrikt gjør oppmerksom på at det vil være svært vanskelig for utlendingsmyndighetene å kontrollere om arbeidsgiveren fyller disse kriteriene ved innlevering av søknad. Dette på bakgrunn av at saksbehandling ikke foregår over skranke og at vurderinger av den art som her foreslås kan være tidkrevende. Med tilsvarende mengder henvendelser som politiet har daglig, vil det være nær sagt umulig å ha full oversikt over om den enkelte arbeidsgiver faller inn under bestemmelsen.

Oslo politidistrikt mener at en foreløpig bekreftelse på at arbeidsgiveren fyller vilkårene ikke alene bør medføre at arbeidstakeren kan reise inn i landet, eller at dette er tilstrekkelig for å utstede visum. Der bør her som ellers forctas en vurdering av utlendingens identitet forut for innreise. I tillegg er det slik at det med jevne mellomrom fremlegges falsk dokumentasjon på fagutdannelse, og dette bør etter politiets mening være undersøkt før det innvilges visum. At arbeidsgiveren faller inn under lov om offentlige anskaffelser, vil etter Oslo politidistrikts oppfatning ikke kunne være avgjørende om en person kan reise inn i landet.

Oslo politidistrikt stiller seg noe undrende til at utlendingen må møte opp personlig hos politiet for å bekrefte søknaden. Vi antar at arbeidsgiver må ha hans fullmakt til å fremme søknad i utgangspunktet. I etterkant av vedtak vil det være påkrevd at utlendingen møter hos politiet og legger frem passet sitt. Dette skjer i forbindelse med effektivisering av tillatelsen. Dersom det kreves oppmøte for å bekrefte søknad og fremleggelse av pass forut for vedtak, betyr det at utlendingen ved to anledninger altså må møte hos politiet. Dette innebærer et unødvendig økt press på politiets publikumsekspedisjoner. Det bør være tilstrekkelig at det kreves ett oppmøte hos politiet for hver søknad.

Det er foreslått at det skal utstedes en bekreftelse til hver enkelt om at han/hun har lov til å jobbe frem til vedtak. Dette krever ressurser i politiets ekspedisjon. For Oslo politidistrikt, som det distriktet med flest henvendelser, vil dette bli svært ressurskrevende å gjennomføre. En bekreftelse, slik departementet foreslår, bør som et minimumskrav inneholde navn på hvem bekreftelsen er utstedt til og den bør være datert. Skal en slik bekreftelse gis umiddelbart ved henvendelse i vår ekspedisjon vil den kun være et enkelt formulert ark som ikke vil kunne inneholde andre opplysninger en overnevnte minimumskrav. For å få unna køen raskest mulig (50 % venter mer enn 2 timer), registreres søkerne i DUF i etterkant av vår arkivtjeneste (der tar fra 10–20 minutter å registrere en person i DUF). Som et alternativ vil vi istedet foreslå at det utstedes en bekreftelse av samme art som tredjelandsøkere får tilsendt i forbindelse med registrering av søknad som er en automatisk melding utsendt fra DUF. Denne inneholder da i tillegg saksnummer søknaden er tildelt.

4.9 § 6-9 Arbeidsgiver- arbeidstilbudsskjema

Bestemmelsen definerer arbeidsgiverens rolle i utlendingssaken og hvem som anses som arbeidsgivere. Oslo politidistrikt mener at det bør henvises til arbeidsmiljølovens definisjon av arbeidsgiver i forskriften. Vi er ikke enig i at det skal legges til UDI å definere hva som legges i begrepet. Grunnen til dette er at det bør være et ensbetydende arbeidsgiverbegrep i utlendingsloven og arbeidsmiljøloven. For å nytte seg av arbeidsmiljøloven i forhold til vurdering av arbeidsforholdet, bør begrepene være samsvarende. Vi stiller også spørsmål til om det her bør avklares om et NUF kan være arbeidsgiver i henhold til utlendingsloven og om et utenlandsk firma etablert utenfor EØS, registrert som et NUF i Norge, skal behandles på lik linje som et NUF med hovedbase i EØS-området. Vi viser til problematikken om fiktive firmaer i utlandet.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at det oppstilles et krav om at opplysninger om arbeidsforholdet fremkommer av et fastsatt skjema.

4.10 § 6-10 Lønnsvilkår

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at lønnstilbudet må utgjøre minst 500 000,- kr årlig for spesialister.

Vi anser det som fornuftig at dette lønnstilbudet er en grunnlønn som kreves, og at lønnstilbudet ikke oppfylles ved naturalytelser. Kontroll vil da være enklere å gjennomføre.

4.11 Tilbakekall ved opphør av arbeidsforhold. Arbeidsledighet – arbeidsøkerperiode

Vi har ingen kommentarer til at en tillatelse kan tilbakekalles etter alminnelige forvaltningsrettslige regler dersom arbeidsforholdet opphører.

En utlending som faller inn under § 6-1 første ledd kan oppholde seg og søke arbeid i inntil 6 måneder etter opphør av arbeidsforhold, forutsatt at den opprinnelige tillatelsen ikke opphører eller at denne perioden på 6 mnd løper fra når vedkommende rent faktisk slutter i jobben – altså etter oppsigelsestiden. Vi stiller spørsmål til om det i denne perioden stilles noen krav til underhold? Utlendingen vil falle utenfor dagpengeordningen. Det betyr at personen vil bli henvist til sosialstønad.

Det er foreslått en bestemmelse om at politiet skal varsles innen 7 dager etter arbeidets opphør. Videre er det foreslått at politiet skal varsles innen 7 dager etter at nytt arbeidsforhold er påbegynt. Politiet har per i dag ingen rutiner som følger opp meldinger som vil ha betydning frem i tid slik dette forslaget tilsier. Vi ser det som en utfordring å følge opp tilbakekallssaker som kanskje en gang i fremtiden vil være aktuelle. Mener departementet at en søker kommer til å melde fra til politiet om forhold som kan få konsekvenser for ham?

Oslo politidistrikts erfaring med sammenlignbart forhold er at dersom ektefeller separeres, skal de melde fra om dette til utlendingsmyndighetene. Dette gjøres i svært liten grad. Oslo politidistrikt ser faren for at bestemmelsen vil bli en papirbestemmelse og ikke fulgt i praksis. Der det ikke er noen premie for henvendelse av slik art, og heller ingen konsekvenser for å la være, vil det i svært liten grad foreligge henvendelser som nevnt. Dersom ansvar legges til arbeidsgivere i slike tilfeller, vil det etter Oslo politidistrikt være større sannsynlighet for at bestemmelsen følges. Arbeidsgivere står ikke i fare for å miste sine rettigheter i Norge ved å melde fra om slike endringer.

At en utlending som har tillatelse som spesialist faktisk fremdeles er i arbeid, undersøkes i dag ved fornyelse av tillatelsen. En plikt til å melde fra om arbeidsledighet vil kun få konsekvenser for de som faktisk er så pliktoppfylgende at de melder fra. Hva med de som aldri melder fra? Ressursmessig er det umulig å følge opp at alle til enhver tid er i arbeid. Dersom det innføres en 7-dagersfrist som nevnt, genererer det et oppfølgingsansvar for saker hvor det ikke har kommet inn bekreftelse på nytt arbeid.

Oslo politidistrikt ser ingen grunn til at det skal fastsettes tilsvarende regler for de andre gruppene tillatelser. Bestemmelsen er gjort ut fra hensyn til å beholde faglært arbeidskraft i landet og gjøre overgang mellom arbeid mest mulig glidende. Arbeidsmarkedmessig er det ingen grunn til å tilrettelegge på lik linje for andre grupper.

4.12 Arbeidsmarkedmessig vurdering ved arbeidsforhold – fastsettelse av kvoter

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til hvordan individuell arbeidsmarkedsvurdering gjøres eller hvordan kvoten skal fastsettes.

5. 2008-lovens § 24 Oppholdstillatelse for å yte tjenester som utsendt arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker

5.1 § 5-13 Utsendte arbeidstakere

Oslo politidistrikt ser det som fornuftig å skille slik departementer har gjort i forslaget om at bestemmelsen er ment å dekke de tilfellene hvor arbeidstakeren beholder sitt ansettelsesforhold i utlandet under oppholder i Norge, og at § 6-1 skal omfatte de som får ansettelsesforhold i den norske delen av selskapet. Et ansettelsesforhold i et norsk selskap gjør tilknytningen til landet sterkere. Oslo politidistrikt mener derfor at disse bør falle inn under rettighetsbestemmelsen. Vi har derfor ingen kommentarer til at det i bestemmelsen er en forutsetning at oppdraget er av begrenset varighet og at varig bosetting ikke er aktuelt.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at det er innført et krav for begge undergrupper om fagutdannelse eller spesielle kvalifikasjoner. At denne kompetansen er «relevant» for å gjennomføre kontrakten, er etter Oslo politidistrikts mening en forutsetning for bestemmelsen. Det betyr at det vil være en konkret vurdering av personens kompetanse opp mot det oppdraget som skal gjennomføres. Vi mener at dette er fornuftig. Det kan ikke forsvares at det stilles et krav om kompetanse uten at denne kompetansen har noen betydning for arbeidet som skal utføres.

Oslo politidistrikt anser at tillatelsen av denne art bør gis slik at personen kan utføre oppdrag over ulike faser i prosjektet, og at det derfor ikke bør stilles krav om at oppdraget må være sammenhengende. Oslo politidistrikt mener derimot at det må kunne stilles krav om underhold for periodet hvor han ikke arbeider på prosjektet, eventuelt at lønnen som mottas i seg selv er høy nok til å dekke underholdskravet. Oslo politidistrikt anser det som uheldig om en person med slik tillatelse i tider uten oppdrag henvender seg til sosialkontoret.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at tillatelsen kan gis for til sammen fire år.

Oslo politidistrikt stiller seg bak departementets forslag om at tillatelsen ikke skal danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

5.2 § 6-14 Selvstendig oppdragstakere

Oslo politidistrikt stiller seg noe tvilende til bestemmelsen. Vi antar at bestemmelsen vil brukes i stor grad i forhold til håndverkere med eget firma i hjemlandet. Det er som kjent et problem i bransjen i forhold til etterlevelse av lønns- og arbeidsvilkårs bestemmelser. At det oppstilles et vilkår om at oppdraget skal ha eget punkt om lønn, ser vi som positivt, da det her blir klart at avtalefriheten avgrenses i forhold til kompensasjon i forhold til lønn. Det er likevel vår erfaring at dette ved senere kontroll er vanskelig å avdekke og etterfølges. Det er ikke uvanlig for arbeidsgiver å for eksempel kreve uvanlig høy husleie og trekke den ut av lønnen, og således skjule en helt annen timebetaling enn den reelle.

Oslo politidistrikt stiller spørsmål ved om hvordan departementet ser for seg at utlendingsmyndighetene skal innhente informasjon om drift i det utenlandske foretaket. Vi mener at det må stilles krav om varighet for at det skal anses å være «etablert» selvstendig næringsdrift. Nyetablerte firmaer er mindre troverdige enn firmaer som har eksistert over tid. Denne typen undersøkelser vil kunne forventes å kreve mye ressurser av utlendingsmyndighetene.

At det stilles krav om kompetanse tilsvarende § 6-1 første ledd, og at kompetansen er «relevant» for å gjennomføre kontrakten, er etter Oslo politidistrikts mening en forutsetning for bestemmelsen. Det betyr at det vil være en konkret vurdering av personens kompetanse opp mot det oppdraget som skal gjennomføres. Dette mener Oslo politidistrikt er fornuftig. Det kan ikke forsvares at det stilles et krav om kompetanse uten at denne kompetansen har noen betydning for arbeidet som skal utføres. Vi anser det som fornuftig å avgrense den ufaglærtes mulighet til innpass til det norske arbeidsmarkedet ved å knytte et kompetansekrav til bestemmelsen. Vi antar at det er tilstrekkelig å stille krav om kompetanse og dennes relevans til utføring av oppdraget, og at det derfor ikke vil være nødvendig også å stille krav til oppdragets art.

Oslo politidistrikt anser at tillatelsen av sin art bør gis slik at personen kan utføre oppdrag over ulike faser i prosjektet, og at det derfor ikke bør stilles krav om at oppdraget må være sammenhengende. Oslo politidistrikt mener derimot at det må kunne stilles krav om underhold for perioder hvor han ikke arbeider på prosjektet, eventuelt at «lønnen» som mottas i seg selv er høy nok til å dekke underholdskravet. Oslo politidistrikt anser det som uheldig om en person med slik tillatelse i tider uten oppdrag henvender seg til sosialkontoret.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at det ikke stilles vilkår om at arbeidskraft kan skaffes innenlands/EØS.

Vi har ingen kommentarer til at tillatelsen knyttes opp mot oppdragene som følger av kontrakten. Vi har ingen kommentarer til at tillatelse etter bestemmelsen kan gis for til sammen 4 år. Vi er av den oppfatning at tillatelsen ikke bør danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse og at dette bør fremkomme av bestemmelsen.

5.3 § 6-15 Gruppetillatelse til arbeidsgivere i utlandet

Vi viser til det som er sagt under punkt 4.7 ovenfor.

5.4 § 6-16 Oppdragsgiver – oppdragstilbudsskjema

Bestemmelsen bort fra dagens ordning om at den norske oppdragsgiveren må innta for tilbudet overfor arbeidstakeren og være ansvarlig overfor myndighetene. Den nye bestemmelsen går inn for å definere oppdragsgivers ansvar mer presist. Dette følger dagens praksis, men ikke ved en egen bestemmelse i forskriften. Oslo politidistrikt er positiv til at mest mulig av ansvaret etter loven fremkommer av lov og forskriftsbestemmelser.

Vi ser det som positivt at det innføres en plikt for norsk oppdragsgiver til å gi informasjon om lønn og arbeidsvilkår til utenlandsk arbeidsgiver oppdragsgiveren samt at det gis en påseplikt for den norske oppdragsgiveren overfor utenlandsk arbeidsgiver også under oppdraget og at denne skal kunne fremskaffe dokumentasjon. Vi savner her innføring av en bestemmelse om at det medfører konsekvens for den norske oppdragsgiveren dersom denneplikten ikke overholdes.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at oppdragsgiver gjøres ansvarlig for å fremlegge nødvendige opplysninger om oppdraget i Norge og arbeidsforholdet i utlandet på et fastsatt skjema.

5.5 § 6-17 Tilbakekall ved tjenesteyting

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at tjenesteyting tilbakekalles dersom arbeidsgiver i utlandet ikke oppfyller lønns- og arbeidsvilkår under oppdraget.

Oslo politidistrikt har ingen kommentarer til at tillatelsen tilbakekalles hvis oppdragsgiveren ikke oppfyller sine plikter etter § 6-16 annet ledd. Vi mener derimot at det også bør ha konsekvenser for oppdragsgiveren så vel som for utlendingen.

At forhåndsvarsel gis til utlendingen, arbeidsgiver i utlandet og oppdragsgiver tolker Oslo politidistrikt som at alle tre er å anse som part i saken. Dette er vi ikke enig i. Det genererer merarbeid for utlendingsforvaltningen. Det blir dessuten svært uoversiktlig å vite hvem man til enhver tid skal forholde seg til. At et forhåndsvarsel for eksempel ikke har kommet frem til arbeidsgiver i utlandet og dermed kan anses som saksbehandlingsfeil er etter vår oppfatning svært uheldig.

Oslo politidistrikt har ingen øvrige bemerkninger.

Med vennlig hilsen

Lans G. Halvorsen
Visepolitimester

Saksbehandler:
Live Rike Fossum
Thomas Hovden

Bjørn Vandvik
seksjonssjef